

ZWIĄZEK INWALIDÓW WOJENNYCH RP
ZARZĄD GŁÓWNY

00-372 Warszawa, ul. Foksal 16
tel. 22 826 37 45; 22 826 51 47; fax. 22 826 14 38

nasz znak: Prez. 78 /17

MRP i PS

KAN820209

Warszawa, 27.12. 2017 r.

Szanowna Pani

Elżbieta Rafalska

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

w związku z pismem **DUS.II.02100.2.2017.BB** z dnia 23 listopada 2017 roku (data wpływu do Zarządu Głównego – 1 grudnia 2017 roku), przy którym przekazany został Związkowi Inwalidów Wojennych RP do zaopiniowania projekt ustawy o zmianie ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego oraz niektórych innych ustaw (UD319), uprzejmie przedstawiam stanowisko Związku.

W pierwszej kolejności pragnę uprzejmie poinformować Szanowną Panią Minister, iż nasz Związek z uznaniem wita wszelkie projekty zmian legislacyjnych zmierzających do poprawy sytuacji osób, które pełniąc swą służbę Ojczyźnie doznały uszczerbku na zdrowiu, bądź też były w różnych postaciach poszkodowane w trakcie wojny i po jej zakończeniu.

Odnosząc się już bezpośrednio do projektowanych zmian i wprowadzenia do ustawy o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin art. 12a (art. 2 pkt 1 projektu), zgodnie z którym do renty inwalidzkiej inwalidy wojennego przyznany ma zostać dodatek w wysokości 850 zł, Związek bardzo pozytywnie ocenia podejmowane przez projektodawców kroki zmierzające do „realizacji zobowiązania Państwa Polskiego do otaczania szczególną opieką inwalidów wojennych”, która przejawiać się ma właśnie przez wprowadzenie przedmiotowego dodatku. Jakkolwiek w

pełni doceniamy intencje projektodawców, musimy zwrócić uwagę na pewne niepokojące nas konsekwencje, jakie pociągnie za sobą nowelizacja w przedstawionej do zaopiniowania treści.

Projekt bowiem pomija członków rodzin pozostałych po inwalidach wojennych, inwalidów wojskowych, osoby represjonowane oraz członków rodzin po nich pozostałych, którzy nie będą objęci możliwością otrzymania do swoich świadczeń rentowych wprowadzanego dodatku, nawet w proporcjonalnej wysokości. Rozwiązanie takie budzi nasz niepokój, ponieważ może prowadzić do dużego niezrozumienia w naszym środowisku. Do tej pory bowiem świadczenia wszystkich kategorii uprawnionych na podstawie *ustawy o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin*, odnoszą się do wspólnej podstawy wymiaru renty określonej w art. 11 ust. 1 ustawy o ziw i określane są w procentowej proporcji do tej wielkości. Projektowane zmiany zrywają z tą zasadą.

Rezygnacja z objęcia dodatkiem – czy też jego częścią – rent rodzinnych należnych członkom rodzin – a w praktyce przede wszystkim **wdowom** – pozostałym po zmarłych inwalidach wojennych jest trudna do zaakceptowania dla naszego środowiska. Wdowy bardzo często kosztem swojej pracy zawodowej, a więc i przyszłych świadczeń emerytalnych, poświęcały się opiece nad swoimi małżonkami inwalidami wojennymi. Stąd ustawodawca przewidział możliwość pobierania przez nie renty rodzinnej powiązanej z wysokością podstawy wymiaru renty inwalidy wojennego (art. 11 ust. 1 ustawy). Proponowane rozwiązanie związek tych świadczeń rozбивa, powodując *de facto* proporcjonalne pomniejszenie wysokości rent rodzinnych.

Z kolei inwalidzi wojskowi – których renty inwalidzkie również nie będą objęte proponowanym dodatkiem – są środowiskiem integralnie związanym z inwalidami wojennymi. Pragniemy przypomnieć, że już pierwszy akt prawny niepodległej Rzeczypospolitej dotyczący inwalidów wojennych – *ustawa z dnia 18 marca 1921 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i ich rodzin oraz o zaopatrzeniu rodzin po poległych i zmarłych, których śmierć znajduje się w związku przyczynowym ze służbą wojskową* – obok osób, które doznały uszkodzenia zdrowia lub okaleczenia na skutek służby w walkach orężnych o niepodległość Polski po 1 sierpnia 1914 r. przeciw państwom zaborczym i nieprzyjacielskim, za inwalidów wojennych uznawał także te osoby które ww.

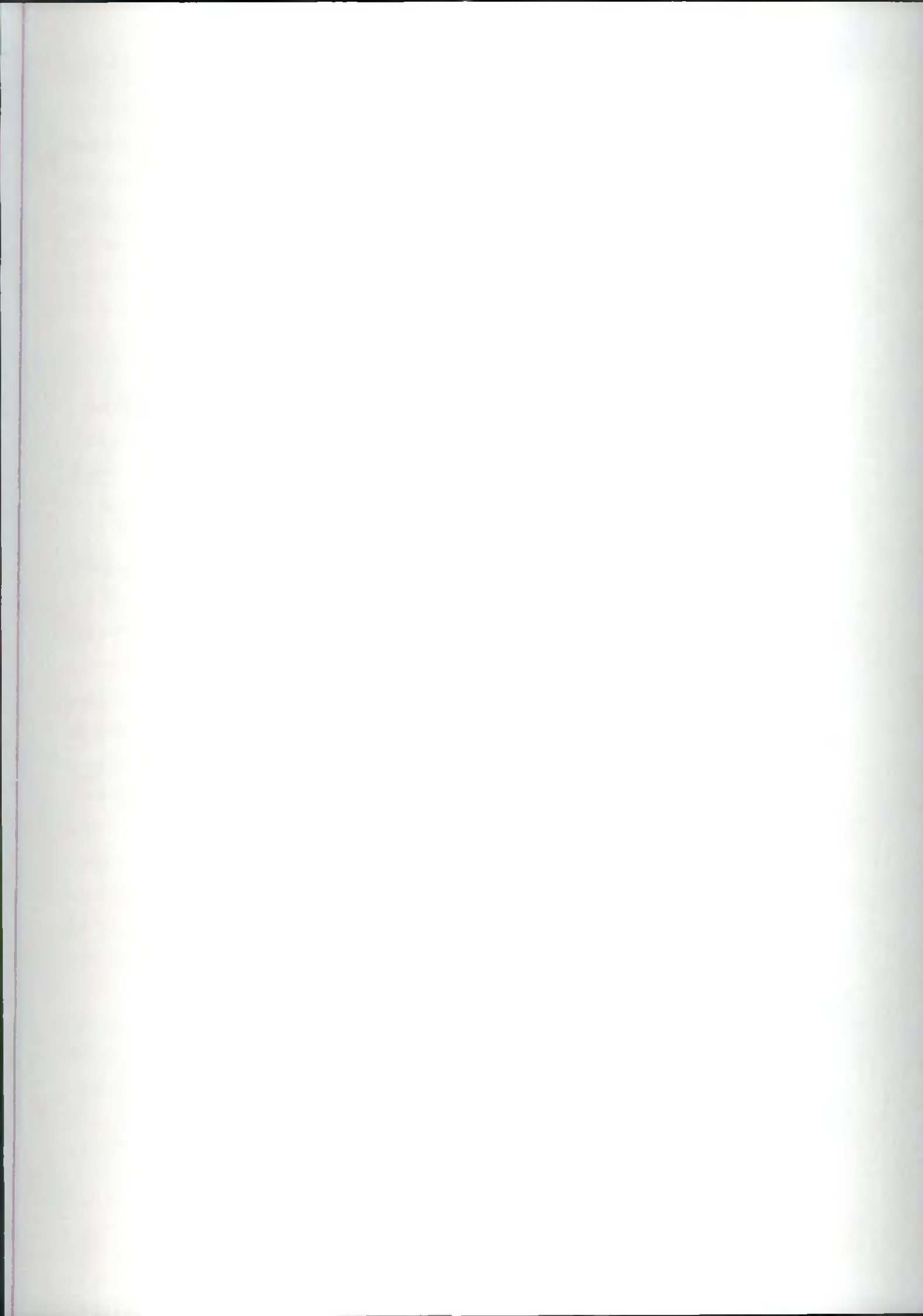

uszczerbek na zdrowiu poniosły na skutek służby w wojsku RP (obecni inwalidzi wojskowi). Kolejna *ustawa z dnia 17 marca 1932 r. o zaopatrzeniu inwalidzkim*, potwierdzała te rozwiązania i obok kategorii inwalidów wojennych, których inwalidztwo było przede wszystkim następstwem walk orężnych i wojny, za inwalidów wojskowych uznawała osoby, które doznały uszkodzeń zdrowia lub okaleczenia na skutek służby w wojsku Rzeczypospolitej Polskiej w czasie pokoju. Zatem już od blisko stu lat oba te środowiska żołnierskie są niezerwalnie ze sobą związane, stąd tak radykalne zróżnicowanie ich świadczeń grozi dezintegracją środowisk, spowoduje wśród naszych członków poczucie frustracji i niesprawiedliwości.

Wreszcie wyłączenie spod projektowanych rozwiązań **osób represjonowanych** – o których mowa w art. 12 ust. 2 pkt 1) ustawy o kombatanach – zrównanych co do zasady z uprawnieniami inwalidów wojennych, również sprzyjać będzie dużym nieporozumieniom w środowisku.

Dlatego Związek poddaje pod rozagę przyjęcie naszych propozycji zawartych w złożonej do Sejmu RP *petycji z dnia 18 maja 2016 r. w sprawie podwyższenia podstawy wymiaru renty inwalidy wojennego*, o której mowa w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (nr petycji BKSP-145-82/16). Proponowaliśmy właśnie odpowiednie zwiększenie podstawy wymiaru renty inwalidy wojennego, o której mowa w art. 11 ust. 1 ustawy. Wydaje się, że i obecnie również można przyjąć ten mechanizm i w miejsce wprowadzania dodatków obejmujących tylko niektórych beneficjentów, zastosować zwiększenie podstawy wymiaru renty inwalidzkiej np. o kwotę proponowanego dodatku tj. 850 zł. Takie rozwiązanie spowoduje kompleksową zmianę, obejmującą proporcjonalne zwiększenie świadczeń dla wszystkich uprawnionych przez ustawę o ziw. Ponadto odpowiadałoby ono przyjętemu i funkcjonującemu od kilkadziesiąt lat mechanizmowi przyznawania świadczeń na podstawie naszej ustawy, tj. ustalenie podstawy wymiaru i proporcjonalne powiązanie innych świadczeń z tą wielkością.

Odnosząc się do kwestii kosztów takiego rozwiązania, zwracamy uwagę, iż na podstawie samych tylko danych ZUS – z pominięciem danych od innych organów rentowych – w ciągu pierwszych trzech kwartałów 2017 roku zmarło 390 inwalidów wojennych (liczba wypłacanych rent inwalidy wojennego na koniec 2016 roku – 2576, na

koniec września 2017 roku – 2186). Stąd szacunkowo można przyjąć – uwzględniając tę tendencję w okresie całego roku – zmniejszenie rocznych wypłat rent inwalidy wojennego na poziomie ok. 20%, co według naszych obliczeń przekłada się na roczne zmniejszenie wypłat rządu ok. 22 mln zł z samego tylko Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Dla zobrazowania skali zmian wydatków Państwa na świadczenia rentowe dla wszystkich grup uprawnionych na podstawie *ustawy o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin* – w kontekście naturalnego zmniejszania się naszego grona z racji wieku i stanu zdrowia – przedstawiamy poniższe wyliczenia przeprowadzone również wyłącznie na podstawie danych ZUS bez uwzględnienia informacji z innych organów rentowych:

	Liczba osób (stan na koniec XII.2016)	Liczba osób (stan na koniec IX.2017)	Zmiana w ciągu 3 kwartałów	Liczba osób - prognoza na XII.2017 (zmiana w ciągu 4 kwartałów)
Inwalidzi wojenni	2576	2186	-390	-520
Inwalidzi wojskowi	7760	7578	-182	-243
Osoby represjonowane	23068	21578	-1490	-1987
Renty rodzinne po inwalidach wojennych	8435	7740	-695	-927
Renty rodzinne po inwalidach wojskowych	2406	2310	-96	-128
Renty rodzinne po osobach represjonowanych	10990	10620	-370	-493
RAZEM	55235	52012	-3223	-4298

Zatem w ciągu trzech pierwszych kwartałów 2017 roku zmarły 3223 osoby otrzymujące świadczenia z ZUS na podst. *ustawy o ziw* (4 kolumna). Zakładając w związku powyższym, iż w ciągu całego roku (5 kolumna) śmiertelność w poszczególnych grupach uprawnionych będzie niestety proporcjonalna do danych otrzymanych z ZUS za pierwsze trzy kwartały br., można przyjąć, iż w ciągu obecnego roku ubędzie ok. 4300 osób otrzymujących świadczenia z ZUS na podst. *ustawy o ziw*. Biorąc równocześnie pod uwagę wysokość przeciętnej miesięcznej wypłaty dla wszystkich ww. grup w trzecim kwartale 2017 r. tj. 2556 zł (przy czym przeciętne świadczenie dla inwalidy wojennego wynosi 3674 zł, a dla osoby represjonowanej – 3260 zł), to w skali

roku oszczędności ZUS z tytułu śmiertelności w naszym środowisku (12 miesięcy x 4300 osób) wyniosą co najmniej ok. 132 mln zł. Należy przy tym raz jeszcze podkreślić, iż szacunki te nie obejmują innych organów rentowych poza ZUS, zatem skala oszczędności będzie jeszcze większa niż przez nas oszacowana. Powyższe wnioski trzeba oczywiście uwzględnić przy obliczaniu kosztów naszej propozycji zwiększenia podstawy wymiaru renty inwalidy wojennego.

Odnosząc się do dalszej części nowelizacji Związek w pełni przychyła się do wprowadzanej **art. 2 pkt 2 projektu** zmiany w *ustawie o ziw* umożliwiającej transfer świadczeń inwalidów wojennych i wojskowych za granicę.

Podobnie w przypadku **art. 13 projektu**, który przewiduje, iż osoby represjonowane, których uwięzienie było następstwem prowadzenia działalności kombatanckiej lub równorzędnej otrzymają książkę inwalidy wojennego na podst. przedłożonego organowi rentowemu zaświadczenia Szefa UdSKiOR, Związek bardzo pozytywnie odnosi się do tego rozwiązania. Powyższy przepis, tak jak wskazuje projektodawca w uzasadnieniu, jednoznacznie już przesądza tę kwestię i uniemożliwi dokonywanie nieprawidłowych interpretacji przez niektóre organy rentowe.

PRZESZKAZKU
dr inż. Marian Kazubski

